

Kongres Stranke modernega centra

Stranka modernega centra je na kongresu 16.9.2021 v Celju sprejela programski dokument Slovenija 2030.

Kongres nalaga Svetu stranke, da imenuje programske odbore za posamezna področja, ki bodo na podlagi sprejetih programskih usmeritev in prioritet pripravili načrt aktivnosti in ukrepov za mandatno obdobje 2022-2026.

Svet stranke bo po obravnavi potrdil predvolilni program stranke, ki bo izhodišče za koalicijska pogajanja.

Slovenija 2030

- **Zeleni in digitalni prehod gospodarstva, družbe in države**
- **Nadaljevanje debirokratizacije**
- **Razvoj za vse regije**
- **Stanovanjska politika**
- **Celovita demografska politika**
- **Potencial logistike, medicinske konoplje in slovenskega lesa**

Zeleni in digitalni prehod gospodarstva, družbe in države

Boj proti podnebnim spremembam je največji izziv naše generacije. Zato je naša glavna programska prioriteta zeleni in digitalni prehod slovenskega gospodarstva, družbe in države.

Stranka modernega centra je že v svojih prvih dveh mandatih aktivno delovala v smeri ohranjanja zelenega in zdravega okolja, ki je največje bogastvo Slovenije in prvi pogoj za visok standard življenja njenih državljanov.

Kot politični partner gospodarstva smo največ pozornosti namenili subvencioniranju zelenega in digitalnega prehoda gospodarstva z ukrepi, ki so prispevali k večji učinkovitosti procesov in višji dodani vrednosti na način, da se je zmanjšala poraba energije ter posledično negativni vplivi na okolje. Tudi v naslednjem mandatu bo to prioriteta naše gospodarske politike, kakor tudi usmerjanje prihodnjih razvojnih sredstev ter državne pomoči. Na podlagi zakonskega predloga, ki je trenutno v proceduri, bomo prav tako nadaljevali s prepotrebnimi spremembami na področju raziskav in razvoja ter jim namenili dodatna sredstva.

Veliko pozornosti je že bilo namenjeno tudi zelenemu in digitalnemu prehodu državne uprave, s čimer bomo nadaljevali v smeri učinkovitejšega ter zelenega izvajanja javnih storitev. Z digitalizacijo se zmanjšuje obseg papirnega poslovanja, z energetske prenovo javnih objektov pa dosegamo manjšo porabo energije in emisij v okolju. Z nadaljevanjem aktivnosti bomo v prihodnje zaokrožili modernizacijo delovanja našega javnega sistema.

V prihodnjem mandatu bomo veliko pozornost namenili zelenemu in digitalnemu prehodu družbe ter spremembi miselnosti na način, da bomo potratne navade nadomestili z zelenimi v obliki trajnostne mobilnosti in odgovornega ravnanja z odpadki. Poleg ozaveščanja se bomo zavzemali za zeleno davčno politiko in druge finančne spodbude ter prakse, ki bodo ohranjale Slovenijo zeleno in trajnostno.

Med ključnimi strateškimi odločitvami bo v prihodnjem mandatu temeljita reforma energetskega sektorja. Podnebna kriza terja od nas korenite spremembe na področju proizvodnje energije, njene distribucije in rabe. Poseben izziv bo predstavljal prehod iz fosilnih goriv na obnovljive vire, kjer bomo morali iskati ravnotežje med podnebnimi spremembami in ohranjanjem stabilnosti zagotavljanja energije za potrebe naše družbe, gospodarstva in vse pomembnejšega vprašanja nacionalne samooskrbe.

Slovenija zaostaja na področju pridobivanja energije iz obnovljivih virov, pospešek na tem področju pa terja temeljite spremembe na področju umeščanja v prostor in gradnje objektov. Postopna opustitev fosilnih goriv pa mora upoštevati tudi dejanske potrebe gospodinjstev in gospodarstva, zaradi česar zagovarjamo zapiranje TEŠ v letu 2038.

Pri dolgoročnih strateških odločitvah na področju energetike mora politika prav tako upoštevati dinamičen tehnološki razvoj, ki se na tem področju odvija, zato je pri snovanju načrtov za prihodnje vire energije pomembno upoštevati najbolj sodobne tehnološke rešitve.

Nadaljevanje debirokratizacije

Administrativne ovire upočasnjujejo razvoj Slovenije na vseh ravneh. Zapleteni in dolgotrajni postopki hromijo boljši izkoristek vseh naših potencialov ter hkrati po nepotrebnem obremenjujejo javne uslužbenke, ki te postopke vodijo.

Stranka modernega centra je že v prvih dveh mandatih ciljno delovala na področju odprave administrativnih ovir in debirokratizacije ter s tem vzpostavljala dostopnejši in odzivnejši javni sistem. Čeprav nekateri vidijo težavo v visokem številu javnih uslužbencev, so dejanski problem neučinkoviti postopki, ki s številnimi koraki daljšajo delovne procese zaposlenim v javnem sektorju, še posebej v gospodarstvu. Zato bomo vitkejšo državo dosegli le tako, da bomo zaokrožili digitalizacijo države, ki bo pospešila postopke, odpravljala podvajanje procesov ter omogočila javnim uslužbencem, da bodo svoj čas posvečali izključno reševanju dejanskih zadev, ne pa dodatnim birokratskim proceduram.

V Sloveniji smo že naredili velik korak na področju povezovanja evidenc in baz podatkov, kar uporabnikom javnih storitev prihrani čas v okviru administrativnih postopkov. Ministrstvo za javno upravo in Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo sta za prihodnjo evropsko perspektivo pripravili vrsto projektov, ki bodo zaokrožili digitalno povezanost vseh državnih organov in racionalizacijo predpisov. To bo omogočilo, da bo en podatek v bazo vnesen enkrat samkrat in nato posredovan vsem institucijam, ki ga potrebujejo za posamezne postopke. S tem bo odpravljena osnovna težava podvajanja postopkov, večja pa bo tudi preglednost delovanja državnih organov.

Na prvem mestu so ukrepi in projekti, ki bodo državljanom olajšali pridobivanje dokumentov, soglasij in dovoljenj v vseh postopkih, v katerih imajo opravka z birokracijo. V teku so projekti vzpostavitve sodobne e-Identitete, ki bo državljanom omogočila enostaven digitalni odnos z državnimi organi. Tudi za podjetja bo pomemben korak izvedba projekta e-Identitete z vsemi podatki na enem mestu, kar bo podjetjem omogočilo enostavnejše oddajanje poročil ter kandidiranje za razvojna sredstva.

Posebno pozornost bomo namenili področju umeščanja v prostor in gradnje objektov, kjer je bilo že veliko koristnega narejenega s projektom eProstor. Nadaljevanje digitalizacije s projektom eMOP bo omogočilo popolno zaščito naravnega okolja, saj bodo avtomatično onemogočeni posegi, ki bi naš naravni prostor lahko ogrozili. Poleg tega bo digitalizacija področja upravljanja s prostorom

dosegla polno transparentnost in velik pospešek vseh postopkov, saj bo odpravljeno zamudno ponavljanje enih in istih korakov pri pridobivanju soglasij in dovoljenj. Digitalizacija upravljanja s prostorom je ena naših ključnih programskih prioritete, ki bo bistvena poenostavitev za državljane in še posebej za gospodarstvo.

Razvoj za vse regije

V Stranki modernega centra želimo gojiti slovenski način življenja, ki ga odražata naša zgodovina in tradicija. Naša programska prioriteta je, da bodo mladi v svojem domačem kraju imeli možnost bivanja, hoditi v službo ali samostojno opravljati svojo dejavnost, se pri tem karierno razvijati in si ustvariti družino.

Navezanost na domač kraj je potrebno spoštovati in nagraditi. Podeželje mora postati priložnost za mlade. Pomen podeželja, kot podpornega okolja mest in samooskrbe, smo še posebej spoznali v času epidemije Covid 19. Ne smemo dopustiti, da se bo glavčina našega prebivalstva skoncentrirala v štirih večjih slovenskih mestih. Zato mora življenje v manjših krajih in na podeželju postati prednost in ne ovira, kar pa terja novo politiko policentričnega razvoja Slovenije in ustrezne vzpodbude, da se mladi ne bodo izseljevali in iskali priložnost zgolj v mestih ali celo v tujini.

Zato je Stranka modernega centra v tem mandatu tesno sodelovala z lokalnimi skupnostmi in v vseh regijah po Sloveniji, krepila teritorialno mrežo državnih podsistemov, od upravnih enot in pravosodnih organov, do šolstva in drugih javnih storitev. Povečali smo sredstva za delovanje lokalnih skupnosti ter odpravili številna bremena, ki so jih ovirala v preteklosti. Pravosodne organe smo po vseh regijah opremljali z moderno tehnologijo ter jim omogočili kadrovske razvoj. Zavzemali smo se za ohranjanje podružničnih šol, če tudi bi bila njihova ukinitve s finančnega vidika smiselnejša. Tako smo po vseh krajih naše države ohranjali bližino temeljnih javnih storitev, ki so nujne za polno sodobno življenje.

V sodelovanju s koalicijskimi partnerji smo pospešili razvoj prometne infrastrukture od velikih nacionalnih, do manjših lokalnih projektov. Z gospodarsko politiko pa smo posebno pozornost namenili spodbujanju povečanja delovnih mest v demografsko ogroženih regijah. Razvojna sredstva in državno pomoč podjetjem smo usmerjali predvsem v manj razvite regije, da bi s politiko policentričnega razvoja tudi v manjših krajih omogočili nova delovna mesta.

Da bi v prihodnje dosegli enakomeren razvoj za vse regije bo pomembno okrepiti slovensko kmetijstvo in doseči večjo težo domačega kmetijstva v verigi prehranske

industrije. Naš cilj je visoka samooskrba Slovenije z lokalno pridelano hrano, saj bo le ta v prihodnjih desetletjih postala ključna strateška prvina za razvoj visokega standarda in zdravega načina življenja. Stranka modernega centra zato podpira projekt pametnih vasi in ukrepov za večjo atraktivnost mlajših generacij v kmetijstvu.

Da bi mladim omogočili kakovostne pogoje za življenje v njihovem domačem kraju, pa moramo poleg dostopnosti javnih storitev, razvoja infrastrukture in delovnih mest zagotoviti tudi dostopnost do stanovanj, možnost obnovitve obstoječih hiš in novogradenj, kot osnovni pogoj za kakovostno bivanje mladih družin.

Stanovanjska politika

Vsem predhodnim vladam je v zadnjih dveh desetletjih spodletelo pri izvajanju stanovanjske politike, čeprav je to največja eksistencialna težava za naše mlade, še posebej za mlade družine. Namesto snovanja novih strategij je zato nujno takojšnje izvajanje vseh načrtov, ki se prelagajo iz mandata v mandat.

V Sloveniji beležimo pomanjkanje velikega števila stanovanj. Tovrstno stanje se odraža na najemnem trgu nepremičnin, saj so zato, predvsem v urbanih središčih, najemna stanovanja predraga. Če bi želeli, da bi v Sloveniji nepremičninski trg vsaj deloma deloval, bi potrebovali dodatno zgraditi vsaj 10.000 novih stanovanj.

Vendar pa zgolj z izgradnjo novih stanovanj ne bomo rešili problematike mladih. Mladi so namreč depriviligirana skupina, ki si težko privošči tekmovanje za nepremičninami na trgu. So na začetku svoje poklicne pot, brez prihrankov ali pogosto v slabi ekonomski situaciji z nizkimi dohodki ali celo v prekarnih delovnih oblikah. Obenem je za vitalnost družbe ključno, da se mladi zgodaj osamosvojijo, se vključijo na trg dela in si ustvarijo družino.

Ker le to zgolj s tržnimi mehanizmi ni mogoče doseči, je nujna vzpostavitev aktivnosti, ki s primernimi stimulativnimi politikami mladim omogoča, da rešijo svoje stanovanjsko vprašanje.

Politike, ki jih zagovarja Stranka modernega centra so: višje stanovanjske subvencije za mlade, intenzivna gradnja državnih stanovanj manjših površin za reševanje začetnih stanovanjskih potreb mladih, ugodni stanovanjski krediti s poroštvom države, prednostni podnajem preko državnega stanovanjskega sklada, subvencionirane kreditne obrestne mere za obnovo obstoječih stanovanj in hiš ter predvsem povečanje proračunskih sredstev za izvajanje stanovanjske politike.

Poleg pospešenega izvajanja obstoječih strategij in programov bomo stanovanjski politiki dodali projekt, ki bo reševanje stanovanjskega problema za mlade družine prepletel z našima programskima prioriteta razvoja za vse regije in zelenega prehoda Slovenije. Zato bomo spodbujali industrijo pasivnih montažnih hiš iz lesa za projekte najemnih hiš za mlade družine v demografsko ogroženih regijah. S tem

bomo poleg rešitve stanovanjskih težav dosegli zelene cilje in ohranili poseljenost celotnega ozemlja naše države.

Celovita demografska politika

Problemov starajoče se družbe se je politika v preteklih letih lotevala s parcialnimi rešitvami za posamezne družbene skupine. Izzivi pred nami pa terjajo celovito demografsko politiko, ki bo povezala ukrepe in aktivnosti na celotni življenjski poti naših državljanov.

Mladim parom moramo omogočiti pogoje za ustvarjanje družine, otrokom pogoje za šolanje, športno in kulturno udejstvovanje v svojem domačem okolju, mladim po študiju ponuditi kakovostna delovna mesta ter dostopna stanovanja, v vseh regijah ustvariti pogoje za razvoj kariere in uresničevanje svojih potencialov, zagotoviti pogoje za zdravo življenje, starejšim pa pogoje za dostojno zaokrožitev življenjske poti. Na vsakem življenjskem koraku celovita demografska politika zagotavlja pogoje, da bodo lahko ljudje s svojim delom in znanjem uresničevali svoje ambicije in razvijali potenciale.

Slovenija že izvaja številne ukrepe družinske politike, precej več pa bomo morali narediti na področju stanovanjske politike in nadaljevati s spodbujanjem odpiranja delovnih mest v vseh slovenskih regijah, saj sta to dva ključna pogoja, da bodo mladi ostajali v svojem domačem kraju in zagotavljali poseljenost celotnega ozemlja naše države.

Tudi na šolskem in študijskem področju predstavlja naš sistem dober temelj, a je nujno pospešiti prilagajanje kurikulumov in študijskih programov potrebam prihodnjega desetletja. Precej bolje bomo morali povezati študij in prakso, da bodo naši diplomanti hitreje in učinkoviteje vstopali na trg dela in razvijali svoje poslovne kariere. Z novo zakonodajo na področju raziskav in razvoja, ki je že v postopku, bomo pospešili prenos znanja iz akademske sfere v gospodarstvo in druge družbene podsisteme.

Velika težava našega zdravstvenega sistema je slaba organiziranost, nepreglednost in pomanjkanje kadrov. Pri boljši organizaciji sistema je pomemben prispevek organizacijske stroke, ki bo v zdravstvo prenesel dobre prakse iz gospodarstva. Ključen korak naprej pa lahko prinese digitalizacija, ki bo v središče pozornosti postavila bolnika in vse postopke prilagodila njegovim potrebam. V tej luči bo pomembna tudi reforma Zavoda za zdravstveno zavarovanje, naše osrednje institucije, od katere so odvisne ključne spremembe. Prav tako bomo dokončali sprejemanje zakonodaje na področju dolgotrajne oskrbe ter pospešili z njo povezane aktivnosti, da bomo na tem področju nadoknadili zamujeno.

Cilj celovite demografske politike je zagotoviti pogoje za kakovostno življenje naših državljanov, ki bo omogočila odgovoren družbeni in gospodarski razvoj, ohranjala socialno stabilnost, višala standard življenja ter krepila in razvijala našo kulturo in slovenski način življenja.

Potencial logistike, medicinske konoplje in slovenskega lesa

Slovenija mora bolje izkoristiti svoje strateške potenciale. V prihodnjih letih se bosta naše gospodarstvo in država soočila z zaostrenimi pogoji na mednarodnem trgu, kar bo terjalo spremembe na področju gospodarske diplomacije, inovativnosti in zaščiti intelektualne lastnine. Pri soočanju s temi izzivi pa bo ključno usmeriti pozornost predvsem v tiste panoge, v katerih lahko Slovenija doseže višjo dodano vrednost.

Naš prvi strateški potencial je geostrateška lega, ki nam omogoča, da se razvijemo v logistično platformo za srednjo Evropo. Slovenska logistika je že zelo razvita in prispeva pomemben delež našega družbenega produkta. Pa vendar imamo na tem področju še velik neizkoriščen potencial, ki ga bomo spodbudili s podporo razvoju prometne in digitalne infrastrukture ter vzpostavitvi sodobnih logističnih središč, od Sežane do Beltincev, s katerim bomo z višjo dodano vrednostjo oplemenitili blago, ki potuje prek našega ozemlja v druge države.

Nova strateška razvojna panoga z izjemnim potencialom je pridelava in predelava konoplje za medicinske namene. Pri tem ne gre samo za potrebe našega zdravstva, temveč predvsem za izvozno panogo z izjemnim finančnim in fiskalnim potencialom. Stranka modernega centra bo še v tem mandatu v javno obravnavo prispevala zakonski predlog, ki bo uredil pogoje in postopke za pridobivanje dovoljenj za pridelavo in predelavo konoplje za medicinske namene, pri čemer bodo upoštevani najvišji standardi kakovosti in sledenja, s čemer bo končni proizvod na mednarodnem trgu dosegel najvišjo ceno. Z razvojem te panoge bomo prispevali tudi k naši programski prioriteti razvoja za vse regije, saj bomo predlagali, da se prve obrate umesti v demografsko ogrožene regije.

Sloveniji v preteklosti ni uspelo optimalno izkoristiti potencial lesa, ki je naša ključna strateška surovina. Še vedno ne znamo učinkovito upravljati s tem področjem ter doseči višjo dodano vrednost in tako komercialno oplemenititi slovenski les. Zato bomo skozi mehanizme evropske in državne politike podpirali večje investicijske projekte v lesno-predelovalni industriji, s katerimi bomo ustvarjali prepotrebna nova delovna mesta v Sloveniji.

V mandatu te Vlade smo dosegli spremembe uredbe o zelenem javnem naročanju. Z njo bomo v prihodnje spodbujali več lesenih gradenj tudi v objektih javne rabe, s

katero bomo dodatno spodbudili lesno predelovalno industrijo v Sloveniji. Lesena gradnja je trajnostna, bolj varna in po drugi strani pomembno vpliva na zmanjšanje emisij. Uredba o zelenem javnem naročanju je bila na pobudo Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo spremenjena na način, da narekuje obvezno vgradnjo lesa pri vseh javnih stavbah, v protihrupnih ograjah in v stavbnem pohištvu. Z vidika prepoznavanja okoljevarstvenih prednosti rabe lesa, pa bo lesna industrija veliko pridobila tudi preko novega zakonodajnega svežnja ukrepov, tako imenovanega Fit for 55.